

KNO

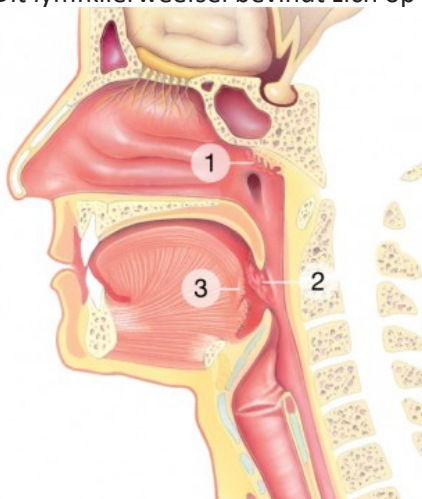
Operatie aan de amandelen bij volwassenen

Uw KNO-arts heeft uw klachten beoordeeld en voorgesteld om deze te behandelen met een operatie aan de amandelen. Deze folder heeft tot doel u informatie te geven over zo'n operatie.

Wat zijn de “amandelen” en wat is hun functie?

Het lichaam bezit een uitgebreid systeem om infecties te bestrijden, het zogenaamde lymfkliersysteem. De overgang van mond en neus naar de keel bevat, als een soort ring, veel van dit lymfklierweefsel. Het vangt zoveel mogelijk binnendringende ziekteverwekkers op en maakt ze onschadelijk.

Dit lymfklierweefsel bevindt zich op drie plaatsen:

1) In de neus-keelholte

Dit is de ruimte achter de neus boven het zachte verhemelte. Het verdikte lymfklierweefsel in het dak van de neus-keelholte noemt men neusamandel (adenoid). De neusamandel is met name bij jonge kinderen aanwezig. Vanaf het achtste levensjaar neemt de grootte af. Bij uitzondering kan zo'n neusamandel blijven bestaan op volwassen leeftijd.

2) In de keel

De keelamandelen (tonsillen) zijn zichtbaar als knobbels links en rechts achter in de keel. De huid, het aanhangsel van het zachte gehemelte, hangt midden tussen de keelamandelen.

3) Achter op de tong

Dit deel wordt de tongamandel genoemd. Hij gaat aan de zijkanten van de tong over in de keelamandelen. De tongamandel geeft bijna nooit klachten. Een verwijdering van de amandelen heeft geen merkbaar gevolg bij het bestrijden van infecties.

De amandelen vormen slechts een klein gedeelte van het totale lymfkliersysteem van het gehele lichaam. Bovendien zit in de mond-keelholte ook lymfklierweefsel in het slijmvlies van het zachte verhemelte en de zij- en achterwand van de keel waardoor na verwijdering van de amandelen nog voldoende afweerfunctie overblijft.

Wat voor klachten kunnen de amandelen geven?

Wanneer u op volwassen leeftijd nog een neusamandel hebt, kunnen er klachten optreden, zoals een verstopte neus, door de neus praten, herhaalde perioden met verkoudheden, open mondademhaling en snurken. Bij een acute ontsteking van de amandelen bestaan de klachten uit een korte periode van keelpijn met slikklachten, koorts en algehele malaise. Na de derde dag zakt de koorts meestal, waarbij ook de andere klachten langzaam verdwijnen. Dergelijke perioden kunnen zich een paar keer per jaar voordoen.

De amandelen kunnen ook chronisch ontstoken zijn. In het laatste geval kunnen klachten optreden van moeheid, lusteloosheid, snurken, matige eetlust en slechte adem.

Als amandelen ontstoken raken, zwellen ze op. Hierbij kunnen ook lymfklieren in de hals zwellen en pijnlijk zijn. Soms breidt de ontsteking van de keelamandel zich uit tot in het omliggende weefsel waarin zich dan etter ophoopt (peritonsillair abces). Hierbij kan nauwelijks geslikt worden en is er veel slijmvorming, kan de mond moeilijk geopend worden, zijn de lymfklieren in de hals gezwollen en is er vaak hoge koorts.

Wanneer is het gewenst om de keelamandelen te verwijderen?

De beslissing om de amandelen te verwijderen is afhankelijk van de ernst van de klachten. Hoe vaak de klachten optreden, speelt hierbij een rol. Wanneer het onvoldoende lukt om de klachten met medicijnen (pijnstillers en/of antibiotica) te bestrijden of als er te vaak medicijnen moeten worden gebruikt, kan het verstandig zijn om de amandelen weg te nemen. Soms zal hierbij de neusamandel, indien nog aanwezig, ook verwijderd worden. Bij abcesvorming wordt meestal eerst het abces geopend, daarna kunnen de keelamandelen aansluitend of na een paar dagen verwijderd worden. Men kan dit ook 6-8 weken later doen, als de keelamandelen weer tot rust zijn gekomen. Welk tijdstip van operatie gekozen wordt, is onder andere afhankelijk van de mate van abcesvorming, tijdsduur en ernst van de ziekte, gebruik van bloedverdunnende medicijnen, beschikbaar zijn van operatiekamer en operatieteam en wens van de patient.

Hoe vindt de operatie plaats?

Bij volwassenen (en kinderen ouder dan 10 jaar) zullen de amandelen meestal verwijderd worden door ze los te maken, ook wel pellen genoemd. Dit laatste gebeurt, omdat de keelamandelen bij ouderen veel vaster zitten. De ingreep wordt gedaan onder narcose.

Is er een kans op complicaties?

Bij iedere operatie, ook het verwijderen van de amandelen, is er sprake van enig risico. In dit geval is het voornaamste risico een nabloeding. Een normale bloedstolling na de operatie is van groot belang, daarom mag u voorafgaand aan deze ingreep geen bloedverdunnende middelen gebruiken. Deze middelen zorgen ervoor dat het bloed minder goed of in het geheel niet stolt. Het gaat hierbij met name om pijnstillers die acetylsalicylzuur bevatten (Aspirine, Acetosal, Ascal etc.). Wanneer u wordt begeleid door de trombosedienst en dus antistolling gebruikt, moet u dit absoluut melden aan de behandelend KNO-arts. Ook moet u het vermelden als er in uw familie aangeboren bloedstollingsstoornissen voorkomen. De kans op een nabloeding is de eerste 12 uur na de ingreep het grootst en is bij volwassenen groter dan bij kinderen. Bij een nabloeding ontstaat een bloeding onder het stolsel. Bij een nabloeding is het vaak voldoende om onder plaatselijke verdoving het niet goed afsluitende stolsel te verwijderen, zodat een nieuw en beter stolsel ontstaat. Soms, in ongeveer 2% van de amandeloperaties bij volwassenen, is het nodig om de nabloeding onder narcose te behandelen.

Wat kunt u verwachten na de operatie?

Direct na de operatie hebt u pijn in de keel en moeite met slikken. De pijn kan uitstralen naar de oren. Als dat nodig is, kunt u de verpleging om een extra pijnstillend middel vragen. Veel koud water drinken is belangrijk en kan de pijn verlichten. Daarnaast moet u het schrapen van de keel zien te voorkomen. Meestal komt er na de operatie wat vers bloed uit de keel. Ook kan donker bloed worden gebraakt: dit is oud bloed dat tijdens de operatie in de maag terecht gekomen is.

Soms kan er ook een beetje bloed uit de neus lopen; dit komt doordat het beademingsbuisje, waarmee u tijdens de narcose in slaap werd gehouden, via de neus werd ingebracht. Na het verwijderen van de neusamandel is er vaak een beetje bloedverlies uit de neus. U kunt, als er geen bijzonderheden zijn, meestal dezelfde dag naar huis. U mag op eigen gelegenheid naar huis, maar niet zelf een auto besturen.

Weer thuis

Pijn kan goed worden bestreden met Paracetamol, bij voorkeur in de vorm van een oplostablet of zetpil. Op de plaats waar de amandelen zaten, vormt zich een grijswitte korst, die meestal na zeven tot acht dagen loslaat en spontaan verdwijnt. De adem kan hierdoor wat weeïg ruiken. Bovendien kunt u een metaalachtige smaak hebben. Ook dit verdwijnt vanzelf. Wij raden u aan de eerste dagen zachte en koele voeding te nemen. Verder kan bouillon een plezierige afwisseling zijn. Melkproducten worden over het algemeen als plakkerig en vervelend ervaren en koolzuurhoudende dranken als te prikkelend. (zie folder: "Voorschriften na een operatie aan de amandelen") Houdt u zich verder een week rustig. In principe zult u na ruim een week hersteld zijn en uw werkzaamheden weer kunnen doen. U hoeft alleen een afspraak voor controle na 6 weken te maken als er klachten zijn. Mocht u onverhoopt een forse nabloeding krijgen, zoek dan direct contact met het ziekenhuis.

Vragen

Het is niet mogelijk om in deze folder alle details voor elke situatie te beschrijven. Het kan zijn dat u ondanks de uitleg van uw arts nog vragen hebt of dat u meer informatie wilt. Aarzel dan niet contact op te nemen met uw KNO-arts en om nadere uitleg te vragen. Aan dat verzoek zal graag worden voldaan. U kunt op werkdagen contact opnemen met de polikliniek KNO. Telefoonnummer: (0515) 48 89 86.

Hebt u opmerkingen of tips over de informatie in deze folder?
Wij ontvangen ze graag via folders@mijnantonius.nl